

TIETOKIRJOJA KOULUUN!

Lukuvinkkejä
alakouluun ja
esiopetukseen

*KOONNEET: ILONA LINDH, MAARIT KROK,
SARA MATRONE, REETA VORNANEN & ANNIINA YLINEN*

Maailma ei ole valmis. Tarvitaan enemmän kirjoja.

Tove Jansson ja Päivi Kaataja
Hemulin kasvio
WSOY

G. L. Marvel & Leena Parkkinen
Sankaritarinoita eläimistä jotka muuttivat maailmaa
Aula

Saija Saarni
Kiviä taskussa
Nemo

Laura Ertimo & Mari Ahokoivu
Ihme ilmat! - Miksi ilmasto muuttuu
Into

Ilari Aalto & Elina Helkala
Jatulintarhoja ja hiidenkiukaita
Atena

Mauri Kunnas
Koiramäen Suomen historia
Otava

Timo Kalevi Forss
Mitä on punk?
Rosebud

Sankaritarinoita tytöille
Into

Suuren valikoiman tietokirjakaupat

Rosebud Citycenter ja
Rosebud Mini Asematunnelissa
Tiedekulma Yliopistonkadulla

Rosebud Kaisa-talo
Kaapelin kauppa
Rosebud Kuopio

Tarkista saatavuustiedot verkosta: rosebud.fi

SISÄLLYS

Kirjoja yksin ja yhdessä lukeville • 2

12 hyvää syytä lukea tietokirjoja • 6

12 kysymystä • 7

LUKUVINKIT

Ympäristö ja luonto • 9

Eläimet • 16

Luonnontiede ja maantiede • 26

Historia ja kulttuurihistoria • 32

Kulttuuri, kuvataide, kirjallisuus ja musiikki • 40

Harrastukset ja ammatit • 44

Urheilu • 53

Keho ja mieli • 57

Tietotekniikka, internet ja tekniikka • 62

Tosielämän esikuvia • 66

Mistä lisätietoa? • 71

KIRJOJA YKSIN JA YHDESSÄ LUKEVILLE

Suomalainen lasten ja nuorten tietokirjallisuus on monipuolinen ja elinvoimainen kirjallisuudenalue. Laadukkaita kirjoja on tarjolla paljon, ja vuosittain alalle ilmaantuu uusia tekijöitä niin kirjoittajiksi kuin kuvittajiksi. Kirjoilla on myös ilahduttavan paljon lukijoita.

Vielä vuosituhannen vaihteeseen tultaessa lasten tietokirjallisuuden tilanne oli toisenlainen: suurin osa suomeksi tarjottavista kirjoista oli käännöksiä. Käännöskirjallisuudessa sinänsä ei ole mitään epäilyttävää, onhan kirjojen kääntäminen ollut aina merkittävä keino ylittää kulttuurirajoja ja tuoda tietoa maailmasta, johon omat kokemukset eivät yllä. Ja sivumennen mainittuna, Suomi on erityisen hyvä ja innokas kulttuurintuoja – suorastaan maailman huippua – jos asiaa mitataan käännöskirjallisuuden osuudella uutuusnimekkeistä.

Jos lasten tietokirjallisuus on käännösten varassa, sen aihepiirit ovat kuitenkin kapeammat kuin omassa kulttuuriympäristössä kirjoitettujen kirjojen. Kieli- ja kulttuurirajan yli on helppo tuoda kirjoja, jotka kertovat helikoptereista, dinosauuksista, pyramideista ja kemian tai avaruuden ihmeistä. Jos haluamme kirjoja, jotka kertovat meille tutuista arjen ilmiöistä, kuten kielestä, kulttuurista, erilaisista perheistä, kaupungeista, elintavoista, uskonnoista, köyhyydestä tai rikkaudesta, ne kirjat on kirjoitettava täällä.

Tiedetään, että internet antaa helpon pääsyn tietoon ja elämyksiin. Esimerkiksi Wikipedia on käyttökelpoinen, kun tarvitsemme tietoa, millaisia ovat eri uskontojen juhlapäivät, mitä rahaa käytetään Mongoliassa, millaisia jäkälälajeja on ja kuinka korkea on Koli. Esitystavaltaan Wikipedia on hakuteosten tyyliin faktakeskeinen ja sen äärelle mennään silloin, kun tarvitaan täsmätietoa jostakin aiheesta. Entisajan lapset voisivat hyvin kadehtia nykylasten helppoa pääsyä tietokilpailukysymysten ratkaisuihin.

Tietokirjoissakin on niitä, joiden tavoitteena on hakuteosten tapaan antaa luotettavaa faktatietoa nopeasti. Tällaisia ovat esimerkiksi kasvien ja eläinten tunnistamiseen opastavat oppaat. Niillä on tehtävänsä ja paikkansa. Luonnossa liikkuvaa näkee ja kuulee enemmän, jos erottaa töyhtöhyypän hömötiäisestä ja – hyvänen aika sentään – syötävät sienet ja yrtit myrkyllisistä.

Hakuteokset eivät, kuten ei Wikipediakaan, palvele kaikkia lukijoiden tarpeita. Koska niiden tehtävä on esittää ensyklopedista tietoa, ne eivät sisällä kannanottoja tai tulkintoja. Ne eivät kuvaile, kuinka kaunis on Koli tai millaisia muistoja juhlapyhistä jää niiden viettäville ja miten perheet suhtautuvat juhlapyhien toistuviin rituaaleihin.

Tietokirjallisuudella on myös muita tehtäviä kuin pelkkä faktojen ja oikeiden tietojen esittäminen. Tietokirjallisuuden lukeminen ohjaa näkemään maailman ja esitystavan suhteellisuuden. Lasten tietokirjallisuudessa lukijaa kuljetetaan usein kertomuksen voimin eteenpäin ja päähahmona voi olla kokija, joka yhdessä lukijan kanssa ihmettelee tapahtumia. Myös kirjan kertojaminä saattaa ohjata lukijaa hämmästyttävään tai kannanotoillaan. Asioissa on tietämisen ohella paljon myös kysyttävää, joskus paheksuttavaakin.

Tietokirjallisuuden tehtävänä on ohjata käsittelemään tietoa, ei niinkään oppia tietämään pelkkiä oikeita väitteitä. Lukemalla tietokirjoja oppii näkemään, että tietoa voidaan käyttää ja soveltaa. Kirjoja lukemalla kasvaa ymmärrys myös siitä, ettei kaikki tieto ole yhtä käyttökelpoista ja luotettavaa ja että toisinaan joudutaan tekemään oletuksia tai ajatuskokeita, joiden avulla hahmotetaan todellisuutta.

”Tavallisin tapa lukea kirjaa on hiljaa itsekseen. Tietokirjoja on hyvä lukea myös pareittain tai ryhmittäin. Näin lukukokemuksia voi verrata. Miksi yksi kiinnostuu yhdestä, toinen toisesta kirjasta? Toisen kokemus voi avata silmät huomaamaan kirjasta sellaisia puolia, joita ei itse tule heti hoksanneeksi.

Kokemuksellisuutta ja tarinallisuutta korostavat tietokirjat ohjaavat myös näkemään, että vahvaakaan faktatieto ei ole umpiossa. Opimme kysymään, miten kaupunkien rakentaminen muuttaa elämää ja millaisia hyviä tai huonoja puolia ilmiöissä ylipäätään on.

Keskiajasta kertova kirja antaa aiheen pohtia oman aikamme ja keskiajan eroja. Onko ihminen lopultakaan olennaisesti toisenlainen nyt kuin silloin? Miten itse kokisit ajan, jossa rokotuksia ei ollut ja lääkäriin pääsy ei ollut itsestäänselvyys? Entä

miltä tuntuisi elää maailmassa, jossa tavaroita ei vyöryisi kaapeista eikä roskien kuljettaja hakisi tyhjiä pakkauksia ja hukkaostoksia pois joka viikko?

Tietokirjallisuuden lukeminen ei ole vain oikean tiedon poimimista ja painamista muistiin. Jo pienikin lukija oppii, että kirjan äärellä voi innostua ja jatkaa omien ajatusten avulla aiheiden kehittelyä. Opettavaista on myös se, että samastakin aiheesta löytyy

erilaisia näkökohtia, niin kuin vaikkapa eläinten kohtelusta. Millainen on eläimen hyvä elämä, ja onko meidän käsityksemme lemmikkien hyvästä elämästä hyvä myös lemmikin kannalta?

Tavallisin tapa lukea kirjaa on hiljaa itsekseen, jolloin jokainen keskittyy valitsemaansa kirjaan. Tietokirjoja on hyvä lukea myös pareittain tai ryhmittäin. Näin lukukokemuksia voi verrata. Miksi yksi kiinnostuu yhdestä, toinen toisesta kirjasta? Voiko innostus tarttua? Toisen kokemus voi avata silmät huomaamaan kirjasta sellaisia puolia, joita ei itse tule heti hoksanneeksi.

Lukupiirimäinen työskentely sopii tietokirjojen lukemiseen hyvin. Piirissä voidaan aloittaa keskustelu jo siitä, mikä aihepiiri kiinnostaa ja millä perusteella kirja valitaan. Kun kirja on valittu, mutta ei vielä luettu, voi piiri pohtia, mitä odotuksia

kullakin lukijalla on kirjaa kohtaan. Kun kirja on luettu, on aika vaihtaa kokemuksia ja vinkata oman kokemuksen perusteella kirjaa muille.

Aina tietokirjaa ei tarvitse lukea alusta loppuun, vaan voi selaillen etsiä kiinnostavimman tai oman työnsä kannalta relevanttimman luvun ja edetä siitä kohti alkua tai loppua. Jotkut kuuluvat jopa hyppäävän silloin tällöin sivujen yli. Pontevimmat voivat jatkaa luettuaan vaikka väittelykilpailuun ja perustella omaa kirja-arviotaan erilaisin väittein. Kirjat saattavat antaa vinkin uudelle kirjailijalle oman teoksen laatimisesta. Hyvä niin, uusille kirjoille ja kirjailijoille on aina tarvetta.

Minkä työskentelytavan valitsettekaan, kaikki lukeminen kuljettaa eteenpäin siinä isossa urakassa, jota oman maailmankatsomuksen hahmottaminen vaatii. Tietokirjallisuudessa on jokaiselle jotain, ja oma laji voi löytyä yhdelle aihepiirin perusteella, toiselle kuvitustyylin perusteella ja kolmannelle kerrontatavan perusteella.

Hauskoja lukuhetkiä!

Kuva: Linda Tammisto / Helsingin yliopisto

Pirjo Hiidenmaa

Kirjoittaja on Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan dekaani. Aiemmin hän toimi tietokirjallisuuden professorina.

12 HYVÄÄ SYYTÄ LUKEA TIETOKIRJOJA

1. LUKEMINEN LAAJENTAA KÄSITYSTÄ MAAILMASTA.
2. YHTEINEN LUKUHETKI ON ANTOISA SEKÄ LAPSELLE ETTÄ AIKUISELLE.
3. KIRJOJA VOI LUKEA MYÖS YHDESSÄ TOISTEN LASTEN KANSSA.
4. LUKEMINEN HARJAANNUTTAA KESKITTYMISKYKYÄ JA PITKÄJÄNTEISYYTTÄ.
5. KOULUSSA TIETOKIRJAT TARJOAVAT HYVIÄ KEINOJA OPPIMISKOKONAISUUKSIEN TARKASTELUUN.
6. LUKEMALLA VOI OPPIA KRIITTISTÄ AJATTELUA JA TARKASTELEMAAN KIRJOJAKIN KRIITTISESTI.
7. LUKEMINEN KEHITTÄÄ MIELIKUVITUSTA.
8. TIETOJA VOI HYÖDYNTÄÄ UUSISSA TARINOISSA JA VAIKKA TEEMAJUHLIEN SUUNNITTELUSSA.
9. KIRJOISTA VOI SAADA TUKEA JA LÖYTÄÄ KUVAUKSIA SIITÄ, MITEN MUUT SAMASSA TILANTEESSA OLEVAT OVAT KOKENEET ELÄMÄNSÄ.
10. LUKEMINEN ON MUKAVAA, JA SIITÄ ON ILOA JA HYÖTYÄ KAIKISSA ELÄMÄNVAIHEISSA.
11. TIETOKIRJALLISUUDEN AVULLA VOI SYVENTÄÄ KOULUSSA OPITTUA.
12. TIETOKIRJALLISUUS ON OSA KULTTUURIA.

12 KYSYMYSTÄ

Tietokirjoja ja erilaisia vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä voi tarkastella esimerkiksi näiden kysymysten avulla.

1. KUKA ON KIRJOITTANUT KIRJAN?
2. KUKA ON TEHNYT KIRJAN KUVAT?
3. MITÄ KIRJA KÄSITTELEE?
4. MISTÄ VOIT PÄÄTELLÄ, ONKO KIRJOITTAJA ASiantunteva?
5. MISTÄ MUUALTA LÖYTYY TIETOA SAMASTA AIHEESTA?
6. MILLAINEN KIRJAN KERRONTATYYPPI ON?
7. ONKO TEKSTISSÄ SANOJA TAI ILMAUKSIA, JOITA ET TUNNE ENNESTÄÄN?
8. MILLAISIA KUVIA KIRJASSA ON?
9. MIKÄ ON KUVIEN TEHTÄVÄ KIRJASSA?
10. MITÄ TUNTEITA JA AJATUKSIA KIRJA HERÄTTI?
11. MISTÄ AIHEISTA HALUAISIT LUKEA LISÄÄ?
12. KENELLE VOISIT SUOSITELLA LUKEMAASI KIRJAA?

TIETOKIRJOJA KOULUUN!

Lukuvinkkejä
alakouluun ja
esiopetukseen

YMPÄRISTÖ JA LUONTO

Viljami Ovaskainen: *Lasten luontokirja – Opas Suomen luontoon*

Viljami Ovaskainen: *Suomen luonto – Lasten pikkujättiläinen*

Tove Jansson: *Hemulin kasvio*

Camilla de la Bedoyere & Jane Newland: *Oma luontokirjani*

Laila Nevakivi: *Kati-keijun puutarbassa – Satumaista puutarbatietoutta lapsille*

Jenni Erkontalo & Réka Király: *Ystäväni puu – Lasten oma tietokirja*

Juha-Pekka Koskinen & Paula Mela: *Matilda pelastaa maailman*

Reetta Niemelä & Sanna Pelliccioni: *Nähdään majalla, kasviagentit*

Martti Lintunen: *Mitä jääkarhu sanoi pingviinille*

Laura Ertimo & Mari Ahokoivu: *Ihme ilmat! – Miksi ilmasto muuttuu*

Raili Mikkonen & Sirkku Linnea: *Suomen lasten majakkakirja*

Johan Tell & Iris Kalliola: *Pelastetaan Itämeri*

VILJAMI OVASKAINEN

*Lasten luontokirja –
Opas Suomen luontoon*

Readme.fi 2019

Jos metsään haluat mennä nyt... niin tämä opas antaa siihen mainiot eväät – lapsen ja vanhemman yhdessä mutusteltavaksi. Kirjassa käsitellään luonnossa liikkumisen saloja monipuolisesti jokamiehenoikeuksista telan pystyttämiseen ja lintujen bongaamiseen. Esittelyssä ovat Suomen luonnon yleisimmät eläin- ja puulajit, marjat, sienet ja villiyrtyt.

SIVUMÄÄRÄ 276

VILJAMI OVASKAINEN

Suomen luonto – Lasten pikkujättiläinen

Readme.fi 2019

Uusin laitos vuoden 2017 *Lasten pikkujättiläisestä*. Suuri, näyttävästi kuvitettu koko perheen luontokirja esittelee Suomen luonnon eliölajit leppäkertusta karhuun ja sinivuokosta herkutattiin. Kaikenikäisille sopiva luontokirja kannustaa kulkemaan luonnossa sekä havainnoimaan ympäristöä avoimin mielin, uutta oppien ja nauttien pohjoisen luontomme kauneudesta ja rikkaudesta.

SIVUMÄÄRÄ 350

TOVE JANSSON

Hemulin kasvio

WSOY 2019

Tove Janssonin alkuperäispiirroksia sisältävä teos on monipuolinen tietokirja kasveista ja luonnon monimuotoisuudesta. Erilaiset metsätyypit ja muut biotoopit on esitelty klassisten opetustaulujen tyyliin. Teos esittelee Suomen yleisimmät kasvit ja antaa ohjeet oman kasvion perustamiseen. Tyhjiille aukeamille voi tallettaa omat kasvilöydöt. Kirjan saa sidottua kiinni kansiin kiinnitetyillä nauhoilla.

TEKSTI Päivi Kaataja • SIVUMÄÄRÄ 112

CAMILLA DE LA BEDOYERE & JANE NEWLAND

Oma luontokirjani

Gummerus 2019

Miten siemen kasvaa kasviksi? Miksi kameleontti vaihtaa väriä? Luontokirja tarjoaa innostavan tietopaketin kasveista, ötököistä, linuista ja muista eläimistä. Raikkaasti kuvitettu teos houkuttelee lasta tutustumaan omaan lähiluontoon. Sisältää pienen luontosanaston ja neljä pyyhittävää bongauskorttia.

SUOMENTANUT Hanna Fauster • ALKUTEOS *My First Book of Nature* • SIVUMÄÄRÄ 64

LAILA NEVAKIVI

*Kati-keijun puutarhassa –
Satumaista puutarhatietoutta lapsille*

Maahenki 2018

Kati-keiju antaa vastauksia puutarhatietoutta koskeviin kysymyksiin ja innostaa kiinnostumaan lisää. Teos kertoo muun muassa siemenen itämisestä, perhosten houkuttelusta ja siitä, mitä rikkaruohoja voi syödä. Kati-keijun seurassa viihtyy sekä lapsi että aikuinen.

SIVUMÄÄRÄ 72

JENNI ERKINTALO & RÉKA KIRÁLY

Ystäväni puu – Lasten oma tietokirja

Etana Editions 2019

Kolmetoista pohjoisten metsien puuta esitellään kiinnostavien ominaisuuksien kautta. Kullakin puulla on oma aukeamansa, jossa kerrotaan puun taustasta, kasvusta, ulkonäöstä, ja lisäksi jokaiselle puulle on ilmoitettu jokin supervoima. Kirja sisältää myös toiminnallisia vinkkejä, joiden avulla lapsi voi tutustua kirjassa esiteltyihin puulajeihin.

SIVUMÄÄRÄ 44

JUHA-PEKKA KOSKINEN & PAULA MELA

Matilda pelastaa maailman

Karisto 2018

Toimielias Matilda opettaa vanhemmilleen kierrätyksen ja ympäristötekojen merkityksen. Tarina näyttää kaikenikäisille, miten omilla teoillaan voi suojella ympäristöään.

SIVUMÄÄRÄ 43

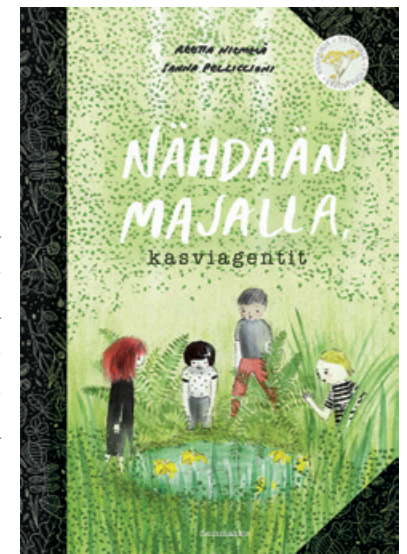
REETTA NIEMELÄ & SANNA PELLICCIONI

Nähdään majalla, kasviagentit

Sammakko 2018

Nähdään majalla -sarjan kolmannessa osassa luontoagentteina toimivat lapset kuvaavat kasveja ja opettelevat tunnistamaan niitä. Samalla he saavat tietää, kuinka monipuolisia ja taitavia kasvit ovat. Kuten muissakin sarjan kirjoissa, tässä yhdistyy kiehtova tarina ja hurja määrä tietoa.

SIVUMÄÄRÄ 32

MARTTI LINTUNEN

Mitä jääkarhu sanoi pingviinille

Pieni Karhu 2018

Jääkarhut ja pingviinit asuvat eri puolilla maapalloa, mutta ilmaston lämpeneminen vaikuttaa molempiin. Tämä kirja vastaa ilmastomuutoksesta kumpuaviin kysymyksiin ja kannustaa samalla torjumaan ilmastomuutoksen haitallisia vaikutuksia.

SIVUMÄÄRÄ 36

LAURA ERTIMO & MARI AHOKOIVU

Ihme ilmat! – Miksi ilmasto muuttuu

Into 2019

Ensimmäinen suomalainen lasten tietokirja ilmastomuutoksesta kertoo tarinan kautta, miten ihminen on aiheuttanut ilmastomuutoksen, mutta antaa myös vinkkejä siihen, miten jokainen voi omalla toiminnallaan hillitä sen etenemistä. Yksilön ilmastotaitojen lisäksi kirja muistuttaa myös yhteisöllisyyden voimasta.

SIVUMÄÄRÄ 48

RAILI MIKKANEN & SIRKKU LINNEA

Suomen lasten majakkakirja

Minerva 2018

Kirja on sekä lasten tietokirja että humoristinen kertomus ystävydestä. Teos opettaa lukijalle paljon uutta majakoista, niiden historiasta, saaristoluonnosta ja merten suojelusta. Moona-lokki ja Ville-hylje lähtevät yhdessä tutkimaan Suomenlahden kiehtovia majakasaaria ja pääsevät jännittäviin seikkailuihin yhdessä majakanvartijoiden kanssa.

SIVUMÄÄRÄ 64

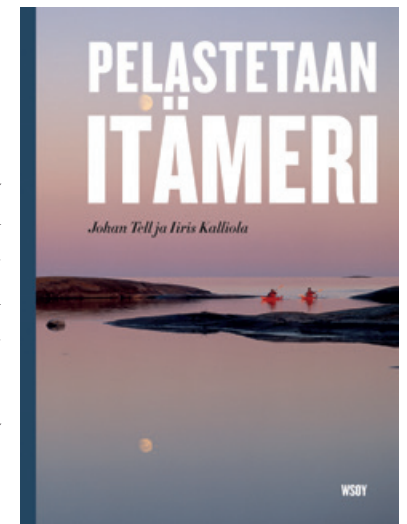
JOHAN TELL & IIRIS KALLIOLA

Pelastetaan Itämeri

WSOY 2017

Teos opastaa elämään ja kuluttamaan niin, että Itämeren alueen ainutlaatuinen luonto voisi paremmin. Suurin osa kirjan suosittelemista keinoista liittyy helppoihin, arkipäiväisiin päätöksiin: osta viisaasti vaatteesi, suosi liikkuessasi uusiutuvaa energiaa, syö ekologisesti. Kirja soveltuu alakoulun ylemmille luokille ja antaa ajateltavaa kaikenikäisille.

SUOMENTANUT JA SUOMEN OLOIHIN SOVELTANUT Iiris Kalliola • **ALKUTEOS** 50 sätt att rädda Östersjön • SIVUMÄÄRÄ 128

ELÄIMET

Maarit Varpu: *Lapsen oma eläinkirja*

Viljami Ovaskainen: *Eläimet – Suuri suomalainen eläinkirja*

Maia Raitanen: *Happamia, sano! kettu – Suomen viehättävin nisäkäskirja*

Maia Raitanen: *Västäräkistä vähäsen – Suomen viehättävin lintukirja*

Maia Raitanen: *Muurahainen lypsällä – Suomen viehättävin ötökkäkirja*

Laura Merz & Aino Järvinen: *Otusten joukossa*

Karoliina Pertamo: *Lintunaapurini*

Reetta Niemelä, Sanna Pelliccioni & Mia Rönkä: *Nähdään majalla, lintuagentit*

Tuula Nyström & Laila Nevakivi: *Piekkipallo ihan piballa*

Laila Nevakivi & Anne Hakulinen: *Lapsen oma ötökkäkirja*

Juha Laaksonen: *Öinen kiitäjä ja muita ötököitä*

Juha Laaksonen: *Sitkeä simppu ja muita kalajuttuja*

Carlos da Cruz: *Kalojen mitalla*

G. L. Marvel & Leena Parkkinen: *Sankarit arinoita eläimistä jotka muuttivat maailmaa*

Mervi Heikkilä & Marjo Nygård: *Koiran kanssa*

Nina Mäki-Kihniä: *Koirakirja – Matka koirien maailmaan*

Nina Mäki-Kihniä: *Hevoskirja – Kaikki bevosista*

Cristina Banfi, Cristina Peraboni & Giulia de Amicis: *Missä eläimet asuvat*

ELÄIMET

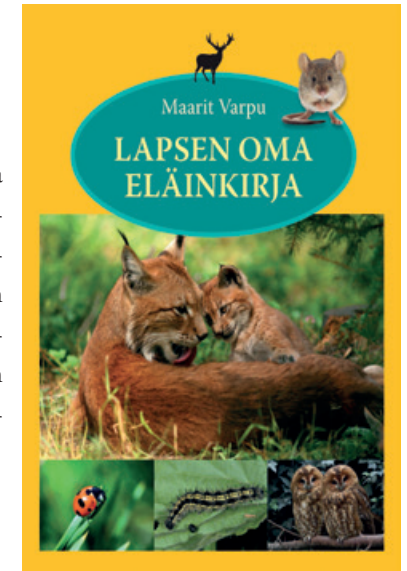
MAARIT VARPU

Lapsen oma eläinkirja

Aurinko Kustannus 2017

Runsaasti valokuvia sisältävä kirja tutustuttaa suomalaisiin eläimiin. Pääosassa ovat nisäkkäät ja linnut, mutta myös matelijoita ja hyönteisiä on mukana. Lyhyessä tekstissä kerrotaan perustietoja ja hauskoja yksityiskohtia eläimistä. Kirja sopii katselukirjaksi tai jo lukemaan oppineen lapsen ensimmäiseksi omaksi tietokirjaksi.

SIVUMÄÄRÄ 128

VILJAMI OVASKAINEN

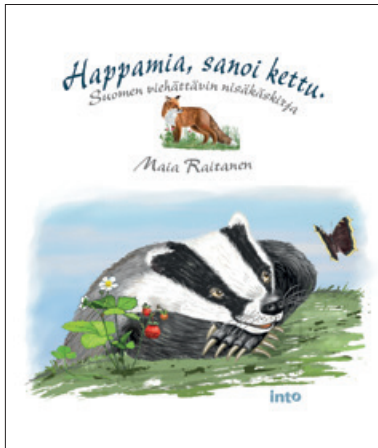
Eläimet – Suuri suomalainen eläinkirja

Readme.fi 2018

Kirja esittelee aakkosjärjestyksessä Suomessa eläviä villieläimiä, koti- ja lemmikkieläimiä sekä eläintarhan ja -puistojen eläimiä. Kirjassa kerrotaan kunkin eläimen lajityypillisestä käyttäytymisestä, eläinten tarvitsemasta ravinnosta ja niiden luonnollisista elinympäristöistä. Tuhti tietopaketti valokuvineen innostaa kaikenikäisiä eläinystäviä tutustumaan Suomen eläimistöön.

SIVUMÄÄRÄ 400

MAIA RAITANEN

*Happamia, sanoi kettu –
Suomen viehättävin nisäkäskirja*

Into 2018

Kirja maalaa kuvan Suomen luonnon eläinlajien kehityksestä 500 miljoonan vuoden takaa tähän päivään asti ja paneutuu kolmeen suureen aikakauteen eläimistöineen. Raitasen hauskat piirroskuvat ja tekstit tuovat uusia näkökulmia Suomen luonnon nisäkkäiden maailmaan.

SIVUMÄÄRÄ 145

MAIA RAITANEN

*Västäräkistä vähäsen –
Suomen viehättävin lintukirja*

Into 2018

Kirja esittelee 70 Suomen lintua Raitasen tunnistettavan kuvituksen ja faktatietojen avulla. Kirjassa kerrotaan myös, miten linnut ovat kehittyneet dinosauruksista.

SIVUMÄÄRÄ 150

MAIA RAITANEN

*Muurahainen lypsällä –
Suomen viehättävin ötökkäkirja*

Into 2019

Teos vie sekä lapset että aikuiset kiinnostavien kysymysten äärelle. Millaista on ötökän elämä? Mitä hämähäkin seitti on? Kirjan sivuilta löytyy vastauksia niin kuoriaisten, hämähäkkien kuin perhostenkin elämästä. Helppotajuinen teos sopii koko perheelle.

SIVUMÄÄRÄ 150

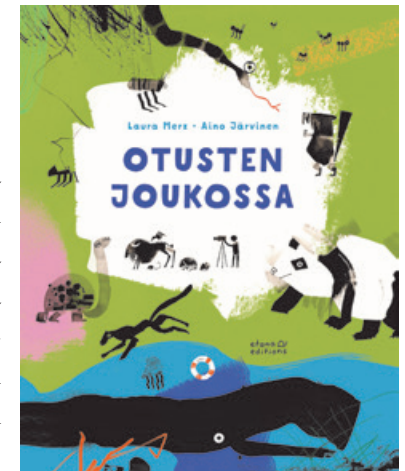
LAURA MERZ & AINO JÄRVINEN

Otusten joukossa

Etana Editions 2019

Tiedätkö, millainen on lepakon vessa? Tai että on olemassa peto, joka pystyy kasvattamaan itselleen uuden jalan? Tarinallinen tietokirja esittelee merten ja metsien ekosysteemiä sekä kertoo kiinnostavia faktoja maailman eläimistä. Kirjassa tutustutaan pikkuruisiin ötököihin ja suuriin valaisiin mutta myös esimerkiksi muurahaishäpkyyn ja kummituseläimeen.

SIVUMÄÄRÄ 64

KAROLIINA PERTAMO

Lintunaapurini

Kustantamo S&S 2019

Esi- ja alakoululaisille soveltuva opas esittelee noin viisikymmentä Suomessa tavattavaa lintulajia ja innostaa aloittamaan lintuharrastuksen omasta kotipihasta. Kauniisti kuvitettussa kirjassa kerrotaan muun muassa, mitkä linnut viihtyvät järvessä, mitkä metsässä ja mitkä lintulaudalla. Entä mihin muuttolinnut muuttavat?

SIVUMÄÄRÄ 32

REETTA NIEMELÄ, SANNA PELLICCIONI & MIA RÖNKÄ

Nähdään majalla, lintuagentit

Sammakko 2017

Kirjan lapset ovat salaisia luontoa tutkivia agenteja, jotka tarkkailevat lintujen elämää vuoden ympäri. *Nähdään majalla* -sarjan toinen osa vie lukijan lintujen maailman kiehtoviin seikkailuihin.

SIVUMÄÄRÄ 32

TUULA NYSTRÖM & LAILA NEVAKIVI

Piikkipallo ihan pihalla

Maahenki 2017

Kirjassa yhdistyvät havainnollistava, sadunomainen kuvitus ja tuore tutkimustieto siilistä. Lukija saadaan pohtimaan, millainen eläin siili todellisuudessa on. Teoksessa korostuu ihmisen rooli siilin auttajana ja siinä ohjeistetaan, kuinka siilin kohdatessa tulee käyttäytyä ja kuinka sitä voi auttaa.

SIVUMÄÄRÄ 48

LAILA NEVAKIVI & ANNE HAKULINEN

Lapsen oma ötökkäkirja

Minerva 2019

Tarinat ja tieto kulkevat käsi kädessä tässä kirjassa. Tarinoiden avulla sukelletaan jännittäviin seikkailuihin ötökkämaailmassa, mutta tarinoiden väliin mahtuu paljon tietoa hämahäkeistä, lieroista ja monista muista hyönteisistä. Teoksesta selviää, mitä muurahaiskeossa tapahtuu ja mitä tarkoittaa muodonvaihdos. Kirja esittelee noin 130 selkärangatonta ja kertoo, miksi kaikki hyönteiset ovat ekosysteemille tärkeitä.

SIVUMÄÄRÄ 80

JUHA LAAKSONEN

Öinen kiitaja ja muita ötököitä

Tammi 2018

1 000 ilmiötä Suomen luonnosta -sarjan viidennessä osassa tutustutaan ötököihin. Kuinka pitkälle hepokatit hyppäävät? Osaavatko sudenkorennot lentää takaperin? Miksi hämähäkit tekevät verkkoja ja kiiltomadot hehkuvat? Koko perheen teos tarjoaa 200 jännittävää tietoisua selkärangattomien eläinten erikoisista elintavoista.

SIVUMÄÄRÄ 224

JUHA LAAKSONEN

Sitkeä simppe ja muita kalajuttuja

Tammi 2018

1 000 ilmiötä Suomen luonnosta -sarjan kuudennessa ja viimeisessä osassa sukellaan vedenalaisen maailmaan. Miten kalat peseytyvät? Osaavatko silakat äännellä? Onko kolmipiikki-isästä yksinhuoltajaksi? Kasvaako hauelle uusia hampaita ja suomuja, jos vanhat irtoavat? Koko perheen teos tarjoaa 200 jännittävää tietoisua kalojen mystisestä maailmasta ja vedenalaisesta elämästä.

VALOKUVAT Juha Laaksonen & Pekka Tuuri •

SIVUMÄÄRÄ 224

CARLOS DA CRUZ

Kalojen mitalla

Teos 2019

Vedenalaiseen maailmaan sukeltavasta teoksesta saa kiehtovan kuvituksen siivittämänä runsaasti yksityiskohtaista tietoa kalojen elämästä sekä ulkomuodosta. Tieto esitetään helposti omaksuttavassa muodossa ja arkipäiväisten vertauskohteiden avulla. Siitä selviää muun muassa, kuinka suuren veneen tarvitset, jos aiot pyydystää hain.

TOIMITTANUT JA SUOMENTANUT Maija Karala •

SIVUMÄÄRÄ 48

G. L. MARVEL & LEENA PARKKINEN

Sankaritarinoita eläimistä jotka muuttivat maailmaa

Aula & Co 2019

Suomalaisen Pullervo-norpan tarina on päässyt monien muiden eläinsankareiden tavoin kirjaan, jossa kerrotaan maailmaa muuttaneista eläimistä. Joukossa ovat muun muassa kaikkien tuntema Lassie-koira, Tarzan-tarinoiden Cheeta-simpanssi ja ensimmäinen eläin, joka kävi avaruudessa.

SUOMENTANUT Sari Selander • **ALKUTEOS** Cuentos de animales que han cambiado el mundo • **SIVUMÄÄRÄ** 147

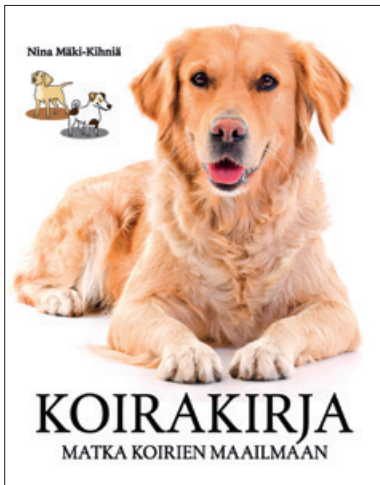
MERVI HEIKKILÄ & MARJO NYGÅRD

Koiran kanssa

Avain 2019 | Selkokirja

Koiranystävien selkokielinen kirja sisältää tositarinoita persoonallisista harrastuskoirista ja taitavista työkoirista. Neljäntoista esiteltävän koiran joukkoon kuuluvat esimerkiksi lukukoiria Börje, iloinen porokoiria Nästi ja tanssiva koiria Flow. Koirien työ- ja harrastustehtävät on kiteytetty tietolaatikoihin.

SIVUMÄÄRÄ 88

NINA MÄKI-KIHNIÄ

Koirakirja – Matka koirien maailmaan

Readme.fi 2019

Millainen on maailma koiran näkövinkkelistä? Oppaassa opetellaan esimerkkien avulla tunnistamaan koiran elekieltä ja tunnetiloja, mikä auttaa hoitamaan omaa lemmikkiä hyvin. Eri koiratyypit sekä hyödyllisten taitojen koulutus tulevat tutuiksi. Kirjaan sisältyy myös koiramaisia puuhatehtäviä.

SIVUMÄÄRÄ 128

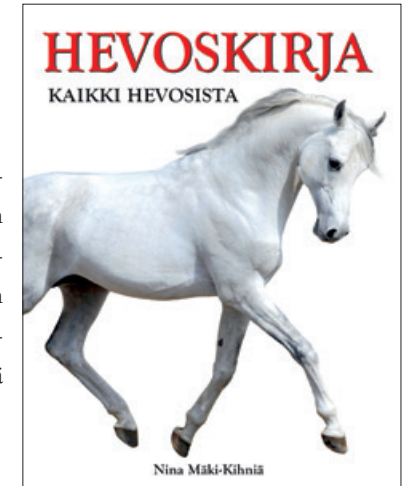
NINA MÄKI-KIHNIÄ

Hevoskirja – Kaikki hevosista

Readme.fi 2018

Kirjassa tutustutaan talliin ja hevosen sielunmaisemaan. Kattavassa oppaassa käydään hevosklinikalla eläinlääkärin kanssa, jumpataan hevosta ja ratsastajaa ja opetellaan muun muassa valitsemaan parhaat varusteet. Kuvitettu kirja sopii selailtavaksi, mutta on täynnä tietoa.

SIVUMÄÄRÄ 400

CRISTINA BANFI, CRISTINA PERABONI & GIULIA DE AMICIS

Missä eläimet asuvat

Nemo 2019

Eläinmaailmassa asuu arkkitehtejä ja mestarirakentajia! Vaikka metsässä ei näkyisi eläimiä, niitä on todennäköisesti piilossa siellä täällä: puussa ja maan tai veden alla. Värikkäästi kuvitetun kirjan avulla lukija pääsee kurkistamaan niin ketunkoloon kuin mehiläispesäänkin ja tutustumaan siihen, miten eläinten kodit on rakennettu.

SUOMENTANUT Ari Jaatinen • **ALKUTEOS** *Che cosa c'è dentro? – Scopri la vita segreta degli animali* •

SIVUMÄÄRÄ 64

LUONNONTIEDE JA MAANTIEDE

Laura Ertimo & Satu Kontinen: *Vesi – Kirja maailman tärkeimmistä aineista*

Tuomas Kaseva, Touko Kauppinen & Juha Merimaa: *Tietääkö karhu, että se on karhu?*

ja 129 muuta kiperää kysymystä, joihin saadaan valaiseva vastaus

Leena Valmu & Lasse Rantanen: *Odina ja uuden elämän alku*

Marketta Vaismaa & Carlos da Cruz: *Aikakirja*

Carlos da Cruz: *Dinosaurusten mitalla*

Tero Hiekkalinna & Carlos da Cruz: *Rakettimatka avaruuteen –*

Kaverina Kaukoputkimies

Tittamari Marttinen: *Lasten matkaopas Suomeen*

Tittamari Marttinen: *Lasten matkaopas Eurooppaan*

Saija Saarni: *Kiviä taskussa – Koko perheen kivikirja*

Ilari Aalto & Elina Helkala: *Jatulintarhoja ja hiidenkiukaita – Nuoren arkeologin käsikirja*

LUONNONTIEDE JA MAANTIEDE

LAURA ERTIMO & SATU KONTINEN

*Vesi – Kirja maailman
tärkeimmistä aineista*

Myllylahti 2017

Veden ymmärtäminen on avain elämän ymmärtämiseen, koska vesi on läsnä kaikkialla, missä elämää on. Kirjassa maailman tärkeintä ainetta lähestytään lapsentasoisesti, kysyen ja ihmetellen monesta eri näkökulmasta. Tekstin kanssa tasavertainen piirroskuvitus tukee aiheeseen syventymistä.

SIVUMÄÄRÄ 152

TUOMAS KASEVA, TOUKO KAUPPINEN & JUHA MERIMAA

*Tietääkö karhu, että se on karhu? ja 129
muuta kiperää kysymystä, joihin saadaan
valaiseva vastaus*

HS Kirjat 2018

Miksi kirosanoja on olemassa, jos niitä ei saa käyttää? Ovatko krokotiilit iloisia, kun niille syntyy poikasia? Helsingin Sanomien sivuilla esitettyjä lasten tiedekysymyksiä on koottu tämän kirjan kansien sisään. Kirja on jatkoa vuonna 2015 ilmestyneelle teokselle *Ovatko kaikki esineet olleet joskus märkiä?*

SIVUMÄÄRÄ 162

LEENA VALMU & LASSE RANTANEN

Odina ja uuden elämän alku

Aula & Co 2018

Kuvitettu kertomus munasolutytöstä Odinan matkasta munanjohtimen kautta petrimaljalalle ja kohti uuden elämän alkua. Kirja havainnollistaa lisääntymisen ehtoja ja käsittelee myös lapsettomuutta.

SIVUMÄÄRÄ 73

MARKETTA VAISMAA & CARLOS DA CRUZ

Aikakirja

Lasten Keskus 2018

Mitä aika on? Voiko sitä säästää tai tappaa, määrääkö ajan kulun kello vai tunne? Mitä on ajanlasku, onko ajalla alku ja loppu? Mitä tarkoittaa vuosi, vuorokausi, tunti, minuutti, sekunti, kesäaika, kreivin aika? Kirja nostaa esiin syvällisiä, hauskoja ja yllättäviäkin näkökulmia ajan käsitteeseen. Tietoa ja tarinaa yhdistävä kirja sopii alakouluikäisille.

SIVUMÄÄRÄ 31

CARLOS DA CRUZ

Dinosaurusten mitalla

Teos 2018

Minkä kokoinen oli pikkuinen microraptor? Entä mikä nykyeläimistä on samankokoinen kuin lentolisko? Dinosaurusten mittasuhteet ilmaistaan kirjassa lapsen arkipäivästä tuttujen esineiden ja etäisyyksien kautta. Kirja auttaa hahmottamaan myös ihmisen osaa elämän monimuotoisuudessa sekä sitä, miten lyhyt ihmisen aika maapallolla on ollut.

TOIMITTANUT JA SUOMENTANUT Maija Karala •

SIVUMÄÄRÄ 48

TERO HIEKKALINNA & CARLOS DA CRUZ

Rakettimatka avaruuteen – Kaverina Kaukoputkimies

Karisto 2019

Perinteisen planeettatietouden lisäksi tämä kirja tarjoaa kattavan paketin avaruusrakettien, -luotainten, -asemien ja -sukkuloiden historiasta ja nykypäivästä. Sivuille upotetut QR-koodit mahdollistavat liikkuvan kuvan tarkastelun. Kirjassa selviää myös, miten suomalaiset ovat osallistuneet avaruusluotainten rakentamiseen.

SIVUMÄÄRÄ 90

TITTAMARI MARTTINEN

Lasten matkaopas Suomeen

Avain 2019

Kätkeytykö Hämeen linnaan kummituskisan käpälänjälki? Missä sijaitsee Duudsonit Activity Park? Suomessa riittää näkemistä ja kokemista, joten lähimatkailusta kannattaa ottaa ilo irti. Matkaoppaassa reissataan oppaana toimivan Lenni-pojan mukana ympäri Suomea ja tutustutaan erityisesti lasten näkökulmasta kiinnostaviin matkakohteisiin.

SIVUMÄÄRÄ 247

TITTAMARI MARTTINEN

Lasten matkaopas Eurooppaan

Avain 2018

Innokas matkailijapoika Lenni vierailee mantereemme erikokoisissa kaupungeissa. Tutuiksi tulevat muun muassa Pariisi, Ateena, Edinburgh, Gdansk, Sibiu ja Rovaniemi. Lasten matkaopas esittelee eri puolilla Eurooppaa sijaitsevien kaupunkien arkea ja erikoisuuksia, historiaa, hassuja tapoja ja nähtävyyksiä.

SIVUMÄÄRÄ 240

SAIJA SAARNI

Kiviä taskussa – Koko perheen kivikirja

Nemo 2019

Suomen maaperästä selviää, että myös täällä on historian saatossa ollut maanjäristyksiä, jääkausia, tulivuoria ja muuta hurjaa. Ensimmäinen suomalaisia kivilajeja käsittelevä lastenkirja esittelee näitä löytöjä valokuvien ja ohjeistuksen avulla, miten koota oma kivikokoelma. Teos sisältää myös retkikohdevinkkejä.

KUVITTANUT Matti Berg • SIVUMÄÄRÄ 144

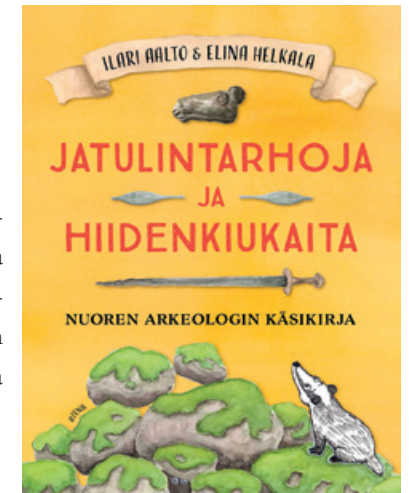
ILARI AALTO & ELINA HELKALA

Jatulintarhoja ja hiidenkiukaita – Nuoren arkeologin käsikirja

Ateena 2019

Arkeologia on menneisyyden salapoliisitutkimusta. Teos esittelee lukijalle suomalaisia muinaishautoja, kalliomaalauksia ja linnanraunioita. Siitä selviää myös, miksi keskiaikainen huussi on arkeologinen aarre ja miksi vainajia on haudattu aikoinaan suolampeen.

SIVUMÄÄRÄ 85

HISTORIA JA KULTTUURIHISTORIA

Mauri Kunnas: *Koiramäen Suomen historia*

Mauri Kunnas: *Herra Hakkarainen eksyy historiaan*

Karoliina Suoniemi & Emmi Kyytsönen: *Ihan oikeat viikinkiajan lapset –*

Lasten historiallinen tietokirja

Carlos da Cruz & Janne Haikari: *Suomen keskiaika lapsille*

Eero Ojanen & Sirkku Linnea: *Suomen myyttiset eläimet*

Marjut Hjelt & Daga Ulv: *Tarijen bevoset aavebevosista yksisarvisiin*

Minna Honkasalo & Janina Ahlfors: *MUUMI Museokirja*

Elina Kuorelahti & Nina Halmetoja: *Museoseikkailu*

Karoliina Suoniemi: *Ihan oikeat prinsessat ja prinssit*

Satu Erra, Johannes Erra & Ilona Partanen: *Todellisten prinsessojen kirja*

Aino Havukainen & Sami Toivonen: *Tatun ja Patun päivitetty Suomi*

Kirsti Manninen & Carlos da Cruz: *Suomen lasten Suomi*

Raili Mikkonen & Laura Haapamäki: *Suomen lasten aarrelaivat*

Ruth Brocklehurst, Henry Brook & Adam Larkum: *Murunen maailmanhistoriaa*

HISTORIA JA KULTTUURIHISTORIA

MAURI KUNNAS

Koiramäen Suomen historia

Otava 2017

Kuvakirja Suomen historian vaiheista 1500-luvulta 1800-luvulle. Kirjassa nostetaan esiin merkittäviä hetkiä ja henkilöitä, mutta myös hupaisia pieniä tarinoita ja tavallisia ihmisiä, joiden kautta piirtyy kuva Suomen historian moninaisista vaiheista.

SIVUMÄÄRÄ 80

MAURI KUNNAS

Herra Hakkarainen eksyy historiaan

Otava 2019

Herra Hakkarainen unissakävelee pitkin Suomen historiaa 1540-luvun Turusta 1850-luvulle saakka. Lukijan tehtävänä on olla hereillä ja löytää runsaista, värikkäistä kuvista monenlaisia historiallisia asioita ja esineitä Kaarina Maununtyttären kengästä isännän taskunauriiseen. Jokaisella aukeamalla lasta houkutellaan myös kertomaan omista nykyhetken kokemuksistaan.

SIVUMÄÄRÄ 32

KAROLIINA SUONIEMI & EMMI KYYTÖNEN

Ihan oikeat viikinkiajan lapset – Lasten historiallinen tietokirja

Avain 2019

Mitä lapset leikkivät Suomessa 1000 vuotta sitten? Historiallisessa tietokirjassa päästään kurkistamaan elämään rautakaudella: arkipäivän askareisiin, vaatteisiin, ruokaan, uskomuksiin, aseisiin ynnä muuhun. Tietotekstin lomassa kulkevat tarinat kahden viikinkiajan lapsen, Mielun ja Joutsin puuhista.

SIVUMÄÄRÄ 80

CARLOS DA CRUZ & JANNE HAIKARI

Suomen keskiaika lapsille

Kustantamo S&S 2017

Teos johdattaa läpi keskiajan 900-luvun luostarielämästä 1500-luvun ensimmäiseen suomalaiseseen kirjaan. Samalla tutustutaan muun muassa ristiretkiin, linnan varustukseen, metsästykseen ja kaupankäyntiin. Kirja etenee aihepiireittäin ja samalla kronologisesti muun maailman tapahtumia peilaten, ja se soveltuu erityisesti alakouluikäisille historiasta kiinnostuneille.

SIVUMÄÄRÄ 36

EERO OJANEN & SIRKKU LINNEA

Suomen myyttiset eläimet

Minerva 2019

Suomalaiseen kansanperinteeseen pohjautuva kirja kertoo kiinnostavia tarinoita eläinmaailmaan liittyvistä taruista ja uskomuksista. Sekä pienillä mehiläisillä että suurilla hirvillä on ollut tärkeä roolinsa suomalaisten muinaisessa historiassa. Erityisen tärkeä eläin on ollut karhu, jonka on ajateltu olevan jopa sukua ihmiselle. Teoksen kaunis kuvitus vahvistaa kuvaa ihmisen ja luonnon erityisestä suhteesta.

SIVUMÄÄRÄ 167

MARJUT HJELT & DAGA ULV

Tarujen hevoset aavehevosista yksisarvisiin

Karisto 2019

Yksisarviset, viikinkien Gna ja kaunokirjallisuuden Uljas Musta tulevat tutuksi teoksessa, joka esittelee tarujen hevosia. Mukaan mahduttavat niin historiallisten sankareiden merkittävät hevoset kuin klassikkokirjojen kuvitteelliset kaviojalat. Ja kukapa ei tuntisi Pegasosta, kreikkalaisen mytologian siivekstä hevosta? Värikkäästi kuvitettu teos tutustuttaa lukijan sekä hevosten historiaan että vieraisiin kulttuureihin.

SIVUMÄÄRÄ 86

MINNA HONKASALO & JANINA AHLFORS

Muumi Museokirja

WSOY 2019

Kirja tutustuttaa lukijan niin kirjailija Tove Janssoniin ja hänen luomiinsa Muumi-hahmoihin kuin myös taiteeseen ja museoiden maailmaan – yllättävistäkin näkökulmista. Interaktiivinen opas kannustaa tutustumaan Tampereen Muumimuseoon. Kirja on mielenkiintoinen lukuelämys, mutta sen voi ottaa myös osaksi museokäyntiä.

SIVUMÄÄRÄ 120

ELINA KUORELAHTI & NINA HALMETOJA

Museoseikkailu

Nemo 2019

Kolme koululaista pääsee Aune-mummon mukana museoseikkailulle, jolla ratkaistaan arvoituksia sekä ihmetellään dinosauruksia ja kaksipäistä vasikkaa. Tarinallisen kuvakirjan kautta lukija tutustuu Ateneumiin, Luonnontieteelliseen museoon, Turun linnaan, Teatterimuseoon ja Aboa Vetus & Ars Nova -museoon. Tavoitteena on kannustaa lapsia vierailemaan vanhempiensa kanssa museoissa.

SIVUMÄÄRÄ 48

KAROLIINA SUONIEMI

Ihan oikeat prinsessat ja prinssit

Avain 2018

Kirjassa sukelletaan historiallisten prinssien ja prinsessojen elämään ja tutustutaan esimerkiksi Kaarina Maununtyttären, Ruotsin kuningatar Kristiinan ja Venäjän viimeisen tsaariperheen lasten tarinoihin. Samalla päästään kurkistamaan, millaista lasten arki oli menneisyydessä.

SIVUMÄÄRÄ 72

SATU ERRA, JOHANNES ERRA & ILONA PARTANEN

Todellisten prinsessojen kirja

Tammi 2018

Kirja kertoo satuprinssessojen sijaan oikeista kuninkaallisista eri aikakausilta ja ympäri maailmaa. Värikkäästi kuvitettu teos tuo uuden näkökulman lasten rakastamaan teemaan kertomalla, millaista prinsessojen elämä oikeasti on. Mukana ovat muun muassa Egyptin Hatšepsut, Englannin Elisabet I, Brasilian Isabella, Sokoton Nana Asma'u ja Ruotsin Victoriakin.

SIVUMÄÄRÄ 56

AINO HAVUKAINEN & SAMI TOIVONEN

Tatun ja Patun päivitetty Suomi

Otava 2018

Kirja on uudistettu versio vuonna 2007 julkaistusta *Tatun ja Patun Suomi* -teoksesta. Uudessa laitoksessa tiedot on päivitetty ajanmukaisiksi, joten se vastaa paremmin tämän ajan lasten maailmaa.

SIVUMÄÄRÄ 47

KIRSTI MANNINEN & CARLOS DA CRUZ

Suomen lasten Suomi

Otava 2018

Suomalaisuuden juuria ja nykyisyyttä tarkastellaan historian merkkipaalojen, tieteen ja taiteen huippujen sekä urheiluvaikutusten valossa, populaarikulttuuria unohtamatta. Tutuiksi tulevat myös vähemmistöt, kuten tataarit, romanit ja somalit. Puhekuplien hauskoista repliikeistä saa tuntumaa suomen kielen murteisiin.

SIVUMÄÄRÄ 223

RAILI MIKKANEN & LAURA HAAPAMÄKI

Suomen lasten aarrelaivat

Minerva 2019

Kirja esittelee Suomen vesistöihin uponneita hylkyjä ja tarinoita niiden taustalla. Suomen vesissä on paljon vanhoja hylkyjä, jotka tuottavat tietoa entisajan elämästä. Kirja vie kiehtovan kuvituksen kautta lukijansa matkalle merenalaiseen maailmaan ja tutustuttaa samalla merenkulkuun ja sen historiaan.

SIVUMÄÄRÄ 96

RUTH BROCKLEHURST, HENRY BROOK & ADAM LARKUM

Murunen maailmanhistoriaa

Lasten Keskus 2019

Mitä kaikkea maailmassa onkaan tapahtunut muinaisajalla? Entä viime vuosisatojen aikana? Teos kuvaa maailmanhistorian keskeiset tapahtumat kronologisesti ja tiivistetysti yksityiskohtaisen kuvituksen siivittämänä. Jokaisen luvun lopussa on myös hahmottamista helpottava aikajana.

SUOMENTANUT Anna-Reetta Sipilä • **ALKUTEOS** A Short History of the World • **SIVUMÄÄRÄ 159**

KULTTUURI, KUVATAIDE, KIRJALLISUUS JA MUSIIKKI

Raija Airaksinen, Tuula Kallioniemi & Jii Roikonen: *Reuhurinne – Teatterikirja*

Tiina Konttila: *Lasten sarjisopas*

Kaisa Laaksonen: *Suuri lukuseikkailu*

Riina Katajavuori & Salla Savolainen: *Mennään jo naapuriin*

Timo Kalevi Forss & Aiju Salminen: *Mitä on punk?*

Laura Haarala, Hanna Kauppinen & Aiju Salminen: *Bändin käsikirja*

KULTTUURI, KUVATAIDE, KIRJALLISUUS JA MUSIIKKI

RAIJA AIRAKSINEN, TUULA KALLIONIEMI & JII ROIKONEN

Reuhurinne – Teatterikirja

Otava 2017

Miten näytelmä syntyy? Teatteriesityksen vaiheet, kuten käsikirjoittaminen, ohjaaminen, harjoittelemine, puvustus, mainostaminen ja ensi-ilta tulevat tutuiksi *Reuhurinne*-sarjan koulu-
lailaisten näytelmän rakentumista seuratta.

SIVUMÄÄRÄ 52

TIINA KONTTILA

Lasten sarjisopas

Kustantamo S&S 2018

Sarjakuvan piirtämiseen ja tarinoiden kehittämiseen innostava tietokirja. Kirja opastaa aloittelevaa sarjakuvaharrastajaa oman tyylin ja työtavan löytymisessä, hahmojen ja tarinan luomisessa sekä ruudun käytössä. Tavoitteena on oman ilmaisutavan löytäminen, ei vain sääntöjen noudattaminen. Tässä auttavat erilaiset mielikuvittelliset tehtävät.

SIVUMÄÄRÄ 100

KAISA LAAKSONEN

Suuri lukuseikkailu

Avain 2017

Kirja esittelee laajasti noin 6–12-vuotiaille sopivaa lastenkirjallisuutta. Tarkoitus on innostaa lapsia lukemaan ja löytämään itselle sopivaa lukemista. Teoksessa esitellään sekä vanhoja että uusia satuja, lastenromaaneja, fantasiakirjoja ja seikkailukirjoja. Vinkkejä voivat poimia niin lapset itse kuin lasten kanssa työskentelevätkin.

KUVITTANEET Mirkka Hautamäki & Emmi Kyytsönen •
SIVUMÄÄRÄ 220

RIINA KATAJAVUORI & SALLA SAVOLAINEN

Mennään jo naapuriin

Tammi 2017

Värikäs kuvakirja käsittelee monikulttuurista Suomea lasten ja lapsiperheiden kautta. Helsinkiläistytö Vellamo soittaa ovikelloja ympäri pääkaupunkiseudun, ja ovien takaa paljastuu erilaisia makuja, kieliä, perinteitä ja kulttuureja. Kirjan tekijät ovat kiertäneet oikeissa lapsiperheissä kirjaa tehdessään: kuvittaja piirsi kodeista ja niiden asukkaista paikan päällä kuvan, kirjailija jututti perheenjäseniä.

SIVUMÄÄRÄ 56

TIMO KALEVI FORSS & AIJU SALMINEN

Mitä on punk?

Umpihanki 2018

Tietokirja tutustuttaa alakouluikäiset punk-kulttuuriin, siihen liittyvään kapinallisuuteen ja tee se itse -henkeen. Kaikilla on lupa kirjoittaa, piirtää, soittaa tai ilmaista itseään parhaaksi näkemällään tavalla. Vaikka punk ei näy enää katukuvassa yhtä vahvasti, kirja osoittaa, että sen eetos elää tänä päivänä esimerkiksi räpissä. Värikäs kuvitus vie lukijan mukanaan.

SIVUMÄÄRÄ 61

LAURA HAARALA, HANNA KAUPPINEN & AIJU SALMINEN

Bändin käsikirja

Into 2018

Teos auttaa bändiharrastuksesta kiinnostuneet hyvään alkuun. Kirja käy läpi eri vaiheita bändikavereiden etsimisestä keikkailuun. Ääneen pääsevät monet suomalaismuusikot mutta myös psykologian asiantuntijat, jotka kertovat esimerkiksi bänditoimintaan liittyvästä ryhmädynamiikasta sekä uskaltamisesta. Kirja on kirjoitettu ennen kaikkea aiheesta kiinnostuneille tytöille, mutta sopii kaikille muillekin.

SIVUMÄÄRÄ 220

HARRASTUKSET JA AMMATIT

Reetta Niemelä & Salla Savolainen: *Tikkumäen kepparikirja*

Eevaliisa Juka & Kati Jukarainen: *Suuri kepparikirja*

Camilla Tuominen & Terhi Majasalmi: *Koululaisen rabakirja –*

Saavuta unelmasi viisaiden rahataitojen avulla

Elina Lappalainen & Jussi Kaakinen: *Nyt pelittää! – Miten pelejä tehdään?*

Ville Kormilainen & Reetta Lahtinen: *Tubettajan päiväkirja*

Maria Ranto, Timo Ranto & Tuomo Ranto: *Suomalainen Lego-kirja*

Pasi Lönn & Jussi Kaakinen: *Poliisiasema*

Matti Waitinen & Marjo Nygård: *Palovaarin turvaopas*

Tiina Nopola, Sinikka Nopola & Christel Rönns: *Risto Räppääjä liukenteessä*

Tiina Nopola, Sinikka Nopola & Christel Rönns: *Risto Räppääjä kaupan varressa*

Jyrki Teeriaho: *Lasten yrittäjäkirja – Onni ja Sofia perustavat marjajogurttijäätelöpuristamon*

Vuokko Hurme & Anni Nykänen: *Karkekikirja*

Tove Jansson: *Muumilaakson keittokirja*

Suvi Rüster, Marja Samuli & Elvi Rista: *Suomen lasten kotiruoka*

Vuokko Hurme & Väinö Heinonen: *Housuvaaran huvipuisto –*

Huvipuistotietoa burjastelijoille

Maria Malmström: *Onnelin ja Annelin nukkekotikirja*

HARRASTUKSET JA AMMATIT

REETTA NIEMELÄ & SALLA SAVOLAINEN

Tikkumäen kepparikirja

Otava 2018

Teos sisältää selkeitä askarteluohjeita, hevos-tietoutta sekä ideoita keppihevosharrastukseen sisällä ja ulkona. Erilaiset keppihevosaskartelut valmistuvat kierrätysmateriaaleista ja kotoa löytyvistä tarvikkeista. Käsikirja on kuvitettu piirrosta ja valokuvaa yhdistävällä kol-laasitekniikalla. Kirjassa seikkailee Niemelän *Tikkumäki*-kirjoista tuttuja hahmoja.

SIVUMÄÄRÄ 33

EEVALIISA JUKA & KATI JUKARAINEN

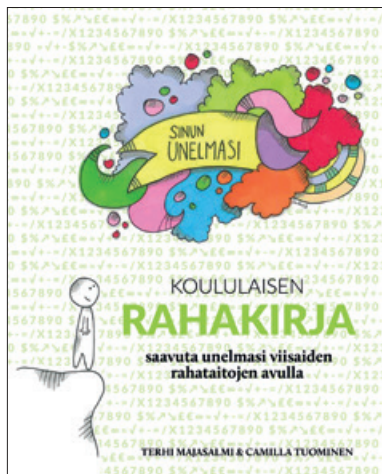
Suuri kepparikirja

Readme.fi 2020

Käsityökirja auttaa pääsemään alkuun oman keppihevosen valmistamisessa ja tarjoaa vinkkejä erilaisten keppihevosten suunnitteluun arabikepparista pörröiseen karvaponiin. Teos sisältää sekä aloittelijoille että kokeneemmille ompelijoille soveltuvia kepparimalleja, mutta jonkin verran käsityökokemusta on hyvä olla entuudestaan.

SIVUMÄÄRÄ 250

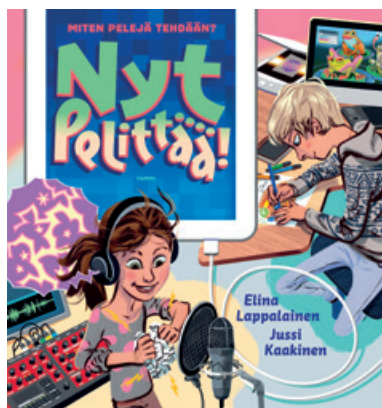
CAMILLA TUOMINEN & TERHI MAJASALMI

Koululaisen rahakirja – Saavuta unelmasi viisaiden rahataitojen avulla

Readme.fi 2018

Rahataitojen hallitseminen helpottaa monien haaveiden saavuttamista. Helposti lähestyttävä ja tosielämän esimerkkejä sisältävä kirja opastaa rahataitojen harjoitteluun ja suhtautumaan rahaan viisaasti ja syy-seuraussuhteet ymmärtäen. Sopii ainakin alakoulun viimeisten luokkien koululaisille.

SIVUMÄÄRÄ 95

ELINA LAPPALAINEN & JUSSI KAAKINEN

Nyt pelittää! – Miten pelejä tehdään?

Tammi 2017

Tarinallinen kirja havainnollistaa pelin tekemisen eri vaiheita. Miten pelin säännöt ja maailma ideoidaan? Mitä tekevät pelisuunnittelija, graafikko, ohjelmoija tai muusikko? Kirjan avulla voidaan keskustella pelaamisesta, peleistä ja niihin liittyvistä ilmiöistä: esimerkiksi siitä, mikä oikeastaan on hyvä peli tai miksi pelit koukuttavat. Kirja innostaa myös tekemiseen ja omien ideoiden kehittelyyn.

SIVUMÄÄRÄ 48

VILLE KORMILAINEN & REETTA LAHTINEN

Tubettajan päiväkirja

Otava 2019

Suosittu suomalaiset tubettajat kertovat arjestaan sekä työstä mukavista ja haastavista puolista. Kirja tarjoaa vinkkejä siihen, mitä kannattaa ottaa huomioon, jos haluaa itse ryhtyä tubettamaan. Erityisen mielenkiinnon kohteena ovat MyDay-videot, joissa sisältöä tuotetaan omasta arjesta.

SIVUMÄÄRÄ 80

MARIA RANTO, TIMO RANTO & TUOMO RANTO

Suomalainen Lego-kirja

Readme.fi 2018

Kirja, jossa Suomeen tutustutaan Legojen kautta. Suomen luontoa, historiaa ja kaupunkia käsitteleviä tekstejä kuvittavat Legopalikoista rakennetuista teoksista otetut valokuvat. Lego-muodon ovat kirjan sivuilla saaneet muun muassa Turun linna, joutsen ja tykkylumen peittämä kuusi. Kirja innostaa myös itse rakentamaan. Se sisältää ohjeet pienempien Lego-rakennelmien kokoamiseen.

SIVUMÄÄRÄ 127

PASI LÖNN & JUSSI KAAKINEN

Poliisiasema

Tammi 2019

Tarkkavainuinen poliisikoiraa Reetu vie lukijan tutustumaan poliisin arkeen poliisiasemalla ja kentällä. Rungas kuvitus havainnollistaa poliisien työtiloja ja jännittäviä varusteita. Asiantunteva kirjoittaja toimii itse rikosylikonstaapelina.

SIVUMÄÄRÄ 32

MATTI WAITINEN & MARJO NYGÅRD

Palovaarin turvaopas

Lasten Keskus 2019

Palovaari kiertää paloautoineen ja koirineen ympäri kaupunkia opettamassa lapsille turvallisuustaitoja, kuten hätäilmoituksen tekeminen, tulipalossa toimiminen ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisy. Opas on suunnattu päiväkotikäisille mutta toimii hyvänä muistutelijana myös isommille lapsille. Kirja sisältää tieto-osion aikuisille sekä tehtäviä, joiden avulla lapsi voi suorittaa turvapassin.

SIVUMÄÄRÄ 31

TIINA NOPOLA, SINIKKA NOPOLA & CHRISTEL RÖNNS

Risto Rappääjä liikenteessä

Tammi 2018

Liikenteessä kulkijan täytyy hallita liikenteen pelisäännöt, olipa alla pyörä, rullalauta, juna, linja-auto tai omat jalat. Liikenneturvan kanssa yhteistyössä tehdyn kirjan avulla liikennesäännöt on helppo omaksua. Niitä voi opetella vaikka leikin muodossa.

SIVUMÄÄRÄ 40

TIINA NOPOLA, SINIKKA NOPOLA & CHRISTEL RÖNNS

Risto Rappääjä kaupan varressa

Tammi 2017

Sisältää reseptejä ja ruokatietoa riimeillä ja räpeillä höystettynä. Ohjeet on merkitty sekä haastavuuden että terveellisuuden mukaan. Hauskasti Risto Rappääjä -maailman mukaan nimetyt reseptit ja värikkäät kuvitukset innostavat nuoremmatkin kaupan varteen.

SIVUMÄÄRÄ 80

JYRKI TEERIAHO

Lasten yrittäjäkirja – Onni ja Sofia perustavat marjajogurttijäätelöpuristamon

N-Y-T-NYT 2018

Onni ja Sofia päättävät perustaa yrityksen, jotta heidän marjoista tehty jäätelönsä saataisiin kaikkien syötäväksi. Lapsen näkökulmasta kerrottu ja tarinan muodossa etenevä kirja kertoo, miten yritys perustetaan. Kirja ohjaa omatoimisuuteen ja ideointiin.

SIVUMÄÄRÄ 24

VUOKKO HURME & ANNI NYKÄNEN

Karkki-kirja

WSOY 2019

Miten karkit syntyvät, ja miksi ne maistuvat niin hyviltä? Kirjasta selviää kiinnostavia asioita muun muassa makeisten historiasta ja valmistusmenetelmistä. Tuttujen lakritsin, salmiakin ja vaahtokarkin lisäksi lukija pääsee tutustumaan myös erikoisempien herkkujen, kuten halvan ja marsipaanin, maailmaan. Teos aloittaa WSOY:n uuden *Timanttia tietoa* -sarjan.

SIVUMÄÄRÄ 40

TOVE JANSSON

Muumilaakson keittokirja

WSOY 2018

Muumilaakson asukkaiden murkinoista amentava keittokirja. Reseptit sopivat arkeen, juhlaan ja hauskoille huviretkille. Ohjeiden lisäksi kirjasta löytyy Tove Janssonin alkupe-
räispiirroksia sekä muumikirjoista poimittuja sitaatteja.

TOIMITTANUT Katariina Heilala • SITAATIT SUOMENTANUT Laila Järvinen • SIVUMÄÄRÄ 112

SUVI RÜSTER, MARJA SAMULI & ELVI RISTA

Suomen lasten kotiruoka

Otava 2018

Ruuanlaiton perusasioista, kuten aineiden mittaamisesta, ruuan maistamisesta ja keittion työvälineistä, liikkeelle lähtävä reseptikirja. Kirjan sadan reseptin joukossa on ohjeita joka lähtöön: aamupaloja, leivonnaisia, välipaloja ja paljon muuta. Ateriaehdotuksissa on niin kotimaisia klassikoita kuin muun maailman kiehtovia makujakin. Sopii ainakin alakoulun viimeisten luokkien innokkaille kokkaajille.

SIVUMÄÄRÄ 255

VUOKKO HURME & VÄINÖ HEINONEN

*Housuvaaran huvipuisto –
Huvipuistotietoa hurjastelijoille*

Into 2018

Tarinallinen tietokirja, joka paljastaa huvipuistojen salaisuudet. Miten hurjat huvipuistolaitteet valmistetaan? Millaisia huvipuistoja maailmalta löytyy? Miten hattara valmistuu? Kirjaa voi lukea tarinana tai tutkia tietokirjana.

SIVUMÄÄRÄ 32

MARIA MALMSTRÖM

Onnelin ja Annelin nukkekotikirja

Tammi 2017

Lapsille ja vasta-alkajille sopivassa askartelukirjassa annetaan ohjeita nukkekotia varten tehtäviin kädentöihin – Onnelin ja Annelin tarinamaailman hengessä. Suurin osa askarteluista on mahdollista toteuttaa kodista löytyvin tarvikkein. Ohjeisiin on merkitty niiden vaikeusaste, joten kirjasta on helppo valita itselleen sopivaa askarrettavaa. Myös selkeät kuvitukset helpottavat ohjeiden seuraamista.

SIVUMÄÄRÄ 176

URHEILU

Otto Rönkä: *E-urheilun käsikirja*

Roope Lipasti & Harri Oksanen: *Lätkä-Laurin jääkiekkokirja*

Kimmo Leinonen: *Suuri jääkiekkokirja*

Matias Strozyk: *Suuri jääkiekkokirja – Suomen nuoret supertähdet*

Pirita Tolvanen: *Paroni – Jarno Saarisen elämä*

Juhana Salakari & Jii Roikonen: *Reuburinne – Urheilukirja*

OTTO RÖNKÄ

E-urheilun käsikirja

Otava 2018

Kirjassa pureudutaan lyhyessä ajassa valtaavan suosituksi nousseeseen elektroniseen urheiluun. Mistä videopelikelipailuissa on kyse? Kirjassa valotetaan alan historiaa ja kehitystä, esitellään suurimpia pelejä sekä kerrotaan, miten e-urheilijaksi ryhdytään.

SIVUMÄÄRÄ 127

ROOPE LIPASTI & HARRI OKSANEN

Lätkä-Laurin jääkiekkokirja

WSOY 2019

Kattava katsaus jääkiekkoon. Kirjassa käydään läpi kaikki jääkiekon perusasiat: varusteet, säännöt ja myös lajin historiaa. Lisäksi teoksessa on entisen huippujääkiekkoilijan ja valmentajan Saku Koivun treenivinkit jäälle.

SIVUMÄÄRÄ 48

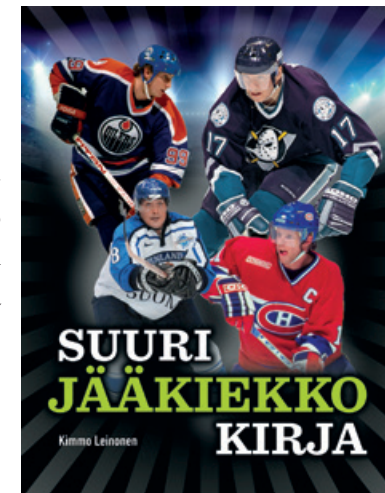
KIMMO LEINONEN

Suuri jääkiekkokirja

Readme.fi 2018

Jääkiekon visuaalinen ensyklopedia ja tyhjentävä tietopaketti. Kirjassa esitellään iso joukko pelaajia ja valmentajia, jääkiekkomaailman tärkeimmät palkinnot, mitalit ja kilpailut sekä merkittävimmät areenat.

SIVUMÄÄRÄ 480

MATIAS STROZYK

Suuri jääkiekkokirja – Suomen nuoret supertähdet

Readme.fi 2019

Teoksessa nostetaan esiin 2010-luvun suurten suomalaisten jääkiekkohetkien takana olevia nuoria pelaajia SM-liigasta ja NHL:stä. Mikael Granlundin ilmaveivistä liikkeelle lähtevissä esittelyissä sijansa saavat nousevien tähtien taustatarinat. Kirja toimii kokoavana katsauksena jääkiekkofancille.

SIVUMÄÄRÄ 128

PIRITA TOLVANEN

Paroni – Jarno Saarisen elämä

Myllylahti 2018

Seikkailuntäyteinen tosikertomus ainoasta suomalaisesta ratamoottoripyöräilyn soololuokkien maailmanmestarista. 1970-luvun alussa Jarno ”Paroni” Saarinen kiersi kisailemassa ympäri Eurooppaa puolisonsa Soilin kanssa, joka ajoi yöt autoa ja kellotti ajat päivisin radoilla. Sympaattisen Saarisen ura jäi lyhyeksi, mutta hänen päättäväisyytensä, rohkeutensa ja ajotyylinsä jättivät jäljen.

SIVUMÄÄRÄ 56

JUHANA SALAKARI & JII ROIKONEN

Reuhurinne – Urheilukirja

Otava 2018

Urheilupaketti täynnä hauskaa luettavaa, tehtävää, tietoa ja puuhaa. Kirjassa käydään läpi esimerkiksi eri lajit koripallosta taitoluisteluun, suomalaisen urheilun tähtiethet, suunnistuksen salat ja erilaiset maalituuletukset. Urheilutietoutta voi testata urheiluvissiossa. Mukana menossa ovat *Reuhurinne*-sarjasta tutut koululaiset.

SIVUMÄÄRÄ 127

KEHO JA MIELI

Vuokko Hurme & Sanna Pelliccioni: *Penkalon käsikirja – Tietoa lapsille vanhenemisesta*

Eppu Nuotio & Liisa Kallio: *Minä tykkään nyt – Ilosta, ujostelusta ja muista tunteista*

Heini Saraste, Väinö Heinonen & Kalle Könkkölä: *Voihan vammainen –*

Lasten kuvasanakirja vammaisuudesta

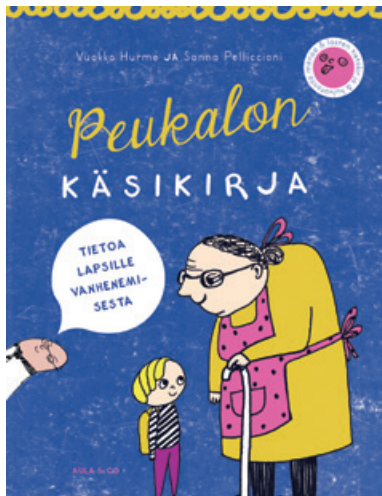
Raisa Cacciatore, Susanne Ingman-Friberg & Osmo Penna: *Pipunan ikioma napa*

Paula Noronen & Terese Bast: *Supermarsun kirja ystäväyydestä*

Paula Noronen & Terese Bast: *Supermarsun rohkeuskirja*

Mervi Juusola & Anni Nykänen: *Kuinka minusta tuli rohkea*

Jenni Pääskysaari: *Sinä olet...*

VUOKKO HURME & SANNA PELLICCIONI

*Peukalon käsikirja –
Tietoa lapsille vanhenemisestä*

Aula & Co 2017

Lukija oppii vanhenemisestä yhdessä Harman perheen ja Kalle-vaarin puhuvan peukalon kanssa. Kaikenikäisille soveltuvassa kirjassa esitellään kiinnostavia lukuja ja tietoja ikääntymisen tulevaisuudesta ja historiasta.

SIVUMÄÄRÄ 32

EPPU NUOTIO & LIISA KALLIO

*Minä tykkään nyt –
Ilosta, ujustelusta ja muista tunteista*

WSOY 2019

Tunnetaitoja käsittelevä teos esittelee kymmenen lapsen elämässä tärkeää tunnetta. Lapset itse ovat saaneet sanoittaa, miltä tuntuu esimerkiksi tykkääminen tai suru. Myös kateuden, yksinäisyyden ja vihan tunteita käsitellään sekä lasten omien oivallusten että runojen kautta. Jokaiseen tunneosiioon kuuluu myös tunnetaitotehtäviä, joiden kautta lapsi voi lähestyä tunteitaan turvallisesti.

SIVUMÄÄRÄ 80

HEINI SARASTE, KALLE KÖNKKÖLÄ & VÄINÖ HEINONEN

*Voihan vammainen –
Lasten kuvasanakirja vammaisuudesta*

Into 2017

Mitä tarkoittaa afasia tai aistivammainen? Entä mitä merkitsee CP-vamma, Down tai epilepsia? Tiesitkö, että rullatuoli ei ole kiva sana? Vammaisanakirja on tarkoitettu 7–10-vuotiaille lapsille, mutta se on hyödyllinen teos ihan kaikille.

SIVUMÄÄRÄ 50

RAISA CACCIATORE, SUSANNE INGMAN-FRIBERG & OSMO PENNA

Pipunan ikioma napa

Lasten Keskus 2019 | Selkokirja

Selkokielineen teos lasten oikeudesta omaan kehoon ja turvataidoista. Teoksessa Pipuna lähtee kesäkerhoon ja tapaa uusia ystäviä. Millaisia asioita tulee huomioida uusien ystävien kanssa, ja mitkä ovat kehossa ne ikiomat paikat, joihin muut eivät saa koskea? Tieto tarjoillaan tarinan muodossa, mutta kirjan lopussa on myös kasvattajille oma tieto-osio.

SIVUMÄÄRÄ 40

PAULA NORONEN & TERESE BAST

Supermarsun kirja ystävydestä

Tammi 2019

Hykerryttävän hausassa Supermarsu-kirjassa käydään läpi, millaista on hyvä ystävyys. Vaikka lukiessa naurattaa, käsittelyssä on myös vakavia aiheita kuten kiusaaminen, kateus ja anteeksipyyttäminen. Kirja sisältää asiantuntevia tietoiskuja, pohdintakysymyksiä ja hupaisia testejä.

SIVUMÄÄRÄ 72

PAULA NORONEN & TERESE BAST

Supermarsun rohkeuskirja

Tammi 2018

Miten pelkonsa voi voittaa? Sitä miettivät kaikenikäiset. *Supermarsun rohkeuskirja* lähestyy rohkeutta faktojen, testien, leikkiohjeiden, sanastojen ja hersyvän tarinan kautta. Kirja antaa ajateltavaa, kutsuu itsen ja toisten huomioimiseen ja muistuttaa myös siitä, että ihan kaikki pelkäävät jotakin.

SIVUMÄÄRÄ 80

MERVI JUUSOLA & ANNI NYKÄNEN

Kuinka minusta tuli rohkea

Otava 2018

Kirja, jonka avulla voi opetella tunnetaitoja. Miten voi saada uusia ystäviä? Mitä tehdä, jos tulee kiusatuksi? Kiperiäkin lapsen arjen kysymyksiä katsotaan maalta kaupunkiin muuttavan Tildan ja hänen pikkuveljensä Sisun näkökulmasta. Tarina ja tehtävät auttavat pohtimaan erilaisuutta ja hyvää ystävyyttä. Myös puolensa pitämistä opetellaan.

SIVUMÄÄRÄ 59

JENNI PÄÄSKYSAARI

Sinä olet...

Otava 2018

Tyttö, sinä olet... ja *Poika, sinä olet...* -kirjojen päivitetty ja yhdeksi sulautunut versio. *Sinä olet...* on jokaiselle sopiva voimakirja. Kirja rohkaisee tutustumaan omaan itseensä – ja tulemaan omaksi itsekseen. Mielenkiintoiset tehtävät auttavat matkalla hyvään itsetuntoon.

KUVITTANUT Tiia Javanainen • SIVUMÄÄRÄ 168

TIETOTEKNIikka, INTERNET JA TEKNIikka

Elli Mäkilä & Jii Roikonen: *Reuhurinne – Nettitaidot*

Alex James & Eddie Reynolds: *100 asiaa luvuista, tietokoneista & koodaamisesta*

Linda Liukas: *Hello Ruby – Löytöretkellä internetissä*

Linda Liukas: *Hello Ruby – Robotti koulussa*

Seija Nünistö-Samela: *Robotti ihmisen apuna*

Jennifer Fretland VanVoorst & Pau Morgan: *Robotit*

TIETOTEKNIikka, INTERNET JA TEKNIikka

ELLI MÄKILÄ & JII ROIKONEN

Reuhurinne – Nettitaidot

Otava 2017

Reuhurinne-sarjan *Nettitaidot*-kirja johdattaa internetin käytön saloihin. Se opettaa, miten oikean tiedon erottaa väärästä, miten nettiin laitettu kuva tai teksti voi elää ja miten nettiä käytetään turvallisesti. Kirja sisältää kaikille netinkäyttäjille tärkeää tietoa median ja netin ilmiöistä, mediaturvallisuudesta, netin käytön säännöistä ja sosiaalisesta mediasta.

SIVUMÄÄRÄ 52

ALEX JAMES & EDDIE REYNOLDS

100 asiaa luvuista, tietokoneista & koodaamisesta

Lasten Keskus 2019

100 asiaa -sarjan kuudes teos perehtyy tietokoneiden, koodauksen ja lukujen maailmaan. Värikkäästi kuvitettu teos kertoo helpotajuisesti internetistä, lukupareista ja muun muassa salakirjoituksesta. Monimutkaiset asiat on esitetty ymmärrettävällä tavalla, ja kattavien tietokoneiden rinnalla kulkee koko ajan oivaltava kuvitus. Esimerkiksi huonosti kirjoitettu koodi voi olla kuin kasa sotkuista spagettia!

SUOMENTANUT Anna-Reetta Sipilä • ALKUTEOS 100
Things to Know About Numbers, Computers & Coding •
SIVUMÄÄRÄ 127

LINDA LIUKAS

Hello Ruby – Löytöretkellä internetissä

Otava 2017

Ruby ystävineen keksii rakentaa internetin. Mutta onko se paikka? Internetin salat aukeavat Rubyn seurassa. Onko internet pilvi vai läjä johtoja? Millä tavoin tieto huristelee verkossa? Miksi netissä tarvitaan ihmisiä? *Hello Ruby* -sarjan kolmas osa opettaa kaikkialla läsnä olevasta netistä.

SIVUMÄÄRÄ 93

LINDA LIUKAS

Hello Ruby – Robotti koulussa

Otava 2018

Ovatko ihmiset ja tietokoneet samanlaisia vai erilaisia? Onko robotilla tunteita? Kuinka robotilta sujuu oppiminen? Kirjassa sukellaan tekoälyn maailmaan. Tehtävien avulla kirja johdattaa tutkimaan koneen ja ihmisen eroja ja tekoälyn toimintaa. Teos on *Hello Ruby* -sarjan neljäs osa.

SIVUMÄÄRÄ: 96

SEIJA NIINISTÖ-SAMELA

Robotti ihmisen apuna

Pieni Karhu 2017 | Selkokirja

Kirja kertoo roboteista, jotka työskentelevät ihmisten apuna. Robotit kokoavat autoja, tutkivat vaarallisia paikkoja, auttavat kuntoutuksessa ja tuovat iloa arkeen. Helppojen tekstien ja mielenkiintoisen kuvituksen avulla lukija pääsee tutustumaan robottien historiaan, nykypäivään ja tulevaisuuteen.

SIVUMÄÄRÄ 63

JENNIFER FRET LAND VANVOORST & PAU MORGAN

Robotit

Lasten Keskus 2018

Miten robotit toimivat, ja mitä ne tekevät? *Mitä ihmettä?* -sarjaa jatkava teos esittelee erilaisia robotteja, joita on käytössä sairaaloissa, kotona ja avaruudessa. Se sisältää myös toiminnallisia tehtäviä, joiden avulla lapsi pääsee itse kokeilemaan yksinkertaisen robotin rakentamista.

SUOMENTANUT Marketta Vaismaa • ALKUTEOS *What on Earth? – Robots* • SIVUMÄÄRÄ 64

TOSIELÄMÄN ESIKUVIA

Jenni Pääskysaari & Matti Pikkujämsä: *Hetki ennen kuin maailma muuttui*

Ida Salminen & Riikka Salminen: *Tarinoita suomalaisista tytöistä, jotka muuttivat maailmaa*

Taru Anttonen & Milla Karppinen (toim.): *Sankaritarinoita tytöille (ja kaikille muille) –*

Kertomuksia rohkeista naisista Minna Canthin Almaan

Emmi Jäkkö & Aleksis Salusjärvi (toim.): *Sankaritarinoita pojille (ja kaikille muille) –*

Kertomuksia huikeista miehistä Arvo Ylpöstä Kimi Räikköseen

Taru Anttonen & Milla Karppinen (toim.): *Sankaritarinoita (kaikille) –*

Kertomuksia uskomattomista suomalaisista Rudolf Koivusta Saara Aaltoon

Elina Lappalainen & Ilona Partanen: *Ihmeellinen Minna ja suomalaiset supernaiset*

Leena Virtanen & Sanna Pelliccioni: *Minna! –*

Minna Canthin uskomaton elämä ja vaikuttavat teot

Leena Virtanen & Sanna Pelliccioni: *Ellen! –*

Taiteilija Ellen Thesleffin elämä ja villit värät

TOSIELÄMÄN ESIKUVIA

JENNI PÄÄSKYSAARI & MATTI PIKKUJÄMSÄ

Hetki ennen kuin maailma muuttui

Otava 2019

Kirjassa käydään läpi maailmanhistorian varrelta ja nykyajasta käsin hetkiä, jotka ovat olleet tavalla tai toisella käännteentekeviä. Sen sivuilla tavataan esimerkiksi ujuden selittänyt rocktähti, sinnikäs tieteilijäpariskunta ja Kuun pimeällä puolella ensimmäisinä käyneet kilpikonnat. Teoksen sanoma on, että uskaltamalla kuka tahansa voi muuttaa maailmaa.

SIVUMÄÄRÄ 80

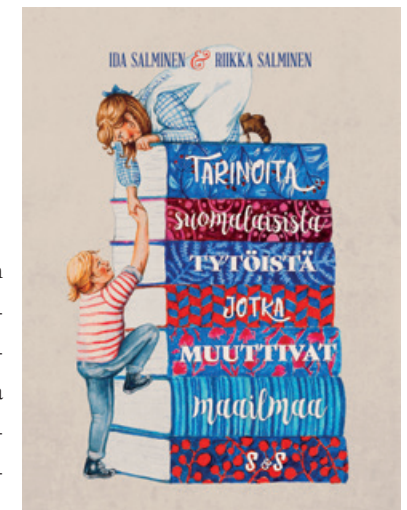
IDA SALMINEN & RIIKKA SALMINEN

Tarinoita suomalaisista tytöistä, jotka muuttivat maailmaa

Kustantamo S&S 2018

Kirja, joka kertoo 40 merkittävän suomalaisen naisen tarinan. Satumuotoon kirjoitetut tosit tarinat kuvaavat, millä eri tavoilla heistä jokainen on muuttanut maailmaa. Naisten mukana eletään 1800-luvulta nykypäivään. Kertomukset sisältävät erilaisia lähtökohtia, kompaste-luita ja haaveiden toteutumista.

SIVUMÄÄRÄ 250

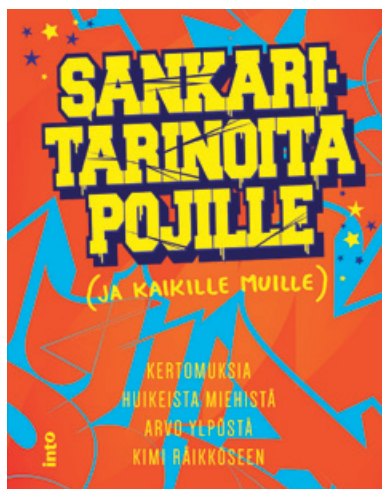
TARU ANTTONEN & MILLA KARPPINEN (TOIM.)

Sankaritarinoita tytöille (ja kaikille muille)
– Kertomuksia rohkeista naisista Minna Canthista Almaan

Into 2018

Kirja kertoo rohkeiden suomalaisnaisten tarinoita eri vuosikymmeniltä – ja samalla laajentaa käsitystä siitä, mitä rohkeus oikeastaan onkaan. Kirjan tositarinat on kirjoitettu sadun muotoon. Teosta on ollut tekemässä 24 kirjoittajaa ja 41 kuvittajaa.

SIVUMÄÄRÄ 256

EMMI JÄKKÖ & ALEKSIS SALUSJÄRVI (TOIM.)

Sankaritarinoita pojille (ja kaikille muille)
– Kertomuksia huikeista miehistä Arvo Ylpöstä Kimi Räikköseen

Into 2019

Pojista ja miehistä kertova sankaritarinakirja kokoaa yhteen kymmeniä tarinoita, jotka tarjoavat samastuttavia esikuvia monenlaisille nuorille. Omat tarinansa ovat saaneet muun muassa Martti Ahtisaari, Aleksis Kivi, Paleface ja Tuure Boelius. Tarinoiden miehet ja pojat ovat jättäneet jälkensä historian kirjoihin olemalla rohkeasti juuri sellaisia kuin ovat.

SIVUMÄÄRÄ 180

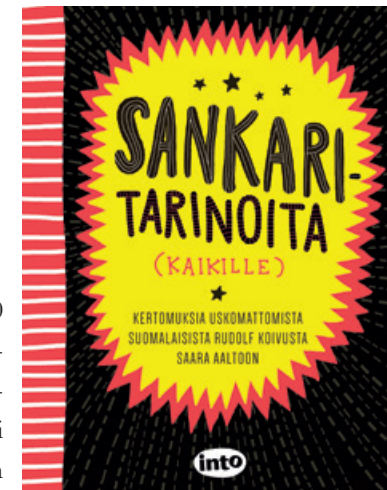
TARU ANTTONEN & MILLA KARPPINEN (TOIM.)

Sankaritarinoita (kaikille) –
Kertomuksia uskomattomista suomalaisista Rudolf Koivusta Saara Aaltoon

Into 2019

Sankaritarinoita-sarjan kolmas kirja kertoo 40 suomalaisen vaikuttajan tarinat eri vuosikymmeniltä. Mukaan ovat päässeet muuan muassa poliitikko Fadumo Dayib, tubettaja Roni Bäck, taiteilija Rudolf Koivu ja Pertti Kurikan Nimipäivät -yhtye.

SIVUMÄÄRÄ 180

ELINA LAPPALAINEN & ILONA PARTANEN

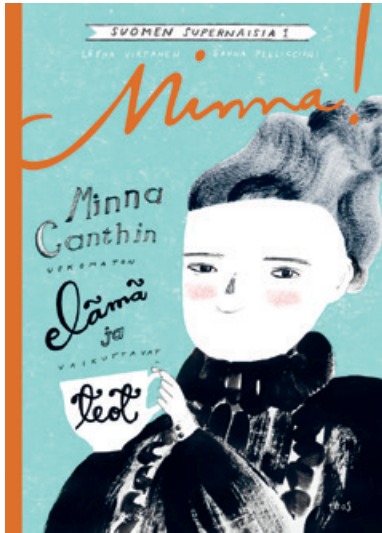
Ihmeellinen Minna ja suomalaiset supernaiset

Tammi 2019

Sisarukset Elli ja Hanna keräävät supernaisten ihmevoimakiviä. Supervoimia kertyy Minna Canthilta, Irma Thesleffiltä, Liisi Otermalta, Tarja Haloselta, Tove Janssonilta ja Armi Ratialta. Minna Canthin mukaan nimetty tarinallinen tietokirja esittelee suomalaisnaisten uratarinoita sekä auttaa alakouluikäisiä tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan.

SIVUMÄÄRÄ 48

LEENA VIRTANEN & SANNA PELLICCIONI

Minna! – Minna Canthin uskomaton elämä ja vaikuttavat teot

Teos 2018

Kirja johdattaa pohtimaan ihmisarvoa ja edistämään tasa-arvoisuutta. Se nostaa esiin historiamme supernaisen. Miltä näyttää lapsen silmin Minnan puuhakas päivä Kuopiossa vuonna 1888? Mitä voisimme oppia ja opettaa Minna Canthin aatteista nykyäänkin? Kirja käynnistää samalla *Suomen supernaisia* -sarjan.

SIVUMÄÄRÄ 40

LEENA VIRTANEN & SANNA PELLICCIONI

Ellen! – Taiteilija Ellen Thesleffin elämä ja villit värit

Teos 2019

Kuvitettu elämäkerta taiteilija Ellen Thesleffistä on jatkoa *Suomen supernaisia* -sarjalle. Kirja kertoo yhtä aikaa Ellenin elämäntarinaa ja suomalaisen taiteen historiaa. Kirjassa Ellen oivaltaa haluavansa olla taiteilija ja matkustaa sodan jaloista läpi Euroopan. Vuosien varrella hän tuo suomalaiseen taiteeseen aivan uudet värit.

SIVUMÄÄRÄ 40

MISTÄ LISÄTIETOA?

Kirjaesittelyjä ja kritiikkejä

KIRJASAMPO.FI/FI/TIETOKIRJALLISUUS

Sivustolla esitellään tietokirjallisuutta ja julkaistaan tietokirjallisuuteen liittyviä uutisia.

LUKEMO.FI

Lukemo esittelee uusia lasten- ja nuortenkirjoja. Kirjoja voi myös etsiä hakutoiminnolla aiheen tai lajin mukaan.

LASTENKIRJAINSTITUUTTI.FI/ONNIMANNI-LEHTI

Lasten- ja nuortenkirjallisuuteen keskittyvän Onnimanni-lehden verkkosivulla voi lukea arvioita lastenkirjoista.

Tietokirjakustantajia

KUSTANTAJAT.FI

Kotimaisten kaupallisten kustantajien, Suomen Kustannusyhdistyksen jäsenten, esittelyt.

Kustantajien omilla sivuilla voi tutustua kirjauutuuksia esitteleviin katalogeihin.

SUOMENKIRJANKUSTANTAJAT.FI

Kotimaisten pien- ja erikoiskustantajien esittelyt.

Kirjastoja

KIRJASTOT.FI

Portaalista löytyvät kaikki Suomen kirjastot, niin kaupunkien kuin oppilaitosten kirjastot.

Antikvariaatteja

ANTIKA.NET

ANTIKVAARI.FI

ANTIKVARIAATIT.FI

ANTIKVARIAATTI.NET

FINLANDIAKIRJA.FI

Kirjoja voi etsiä antikvaarisista kirjakaupoista myös verkossa.

Kannen taustakuva: Anna Elesina / Shutterstock.com

Rasterikehys: nenyar / Shutterstock.com

Ulkoasu: Ari Elo

Kirjojen kansikuvien käyttö kustantajien

tai tekijöiden luvalla.

Tietokirjallisuuden edistämiskeskus on tukenut katalogin julkaisua.

**SUOMEN
TIETOKIRJAILIJAT RY**

Helsinki, 2020

Tietokirjoja kouluun! -lukupinkkikatalogit on tehty helpottamaan ajankohtaisten ja laadukkaiden tietokirjojen löytämistä ja valitsemista. Käsillä olevan katalogin kirjat sopivat erityisesti alakouluun ja esiopetukseen, ja se on sarjassaan toinen lasten tietokirjoja esittelevä tietokirjallisuusvihkonen.

Vihkosessa esitellään hieman yli sata kirjaa. Mukaan on poimittu ajankohtaisia kirjoja, jotka ovat saatavilla hyvin varustelluista kirjakaupoista, kirjastoista ja antikvariaateista. Useimmat ovat ilmestyneet parin viime vuoden aikana.

Mukana on monenlaisia tietokirjoja, mikä antaa kattavan kuvan tietokirjallisuuden eri lajeista. Kirjat on ryhmitelty eri aihealueiden mukaan, ja lisäksi katalogin alussa on valmiita kysymyksiä, joita voi käyttää apuna tietokirjallisuutta käsiteltäessä.

Uusia tietokirjoja ilmestyy tiuhaan tahtiin. Jokainen oppilas tai koululuokka voi laajentaa tässä esiteltyä kirjalistaa itse esimerkiksi keräämällä kirjastojen tietokannoista teoksia aihepiireittäin. Haussa voi käyttää hakusanoitusta ja tunnistetietoja. Kiinnostavan tekijän teoksia tai kirjoja samasta aihepiiristä eri vuosilta voi myös etsiä ihan vain nähdäkseen, kuinka ajattelutavat kehittyvät ja tieto uudistuu.

Lukupinkkikatalogin sähköinen versio löytyy Suomen tietokirjailijat ry:n verkkosivuilta | www.suomentietokirjailijat.fi